

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Beata Gudowska

w sprawie z protestu wyborczego M. P.
przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu
wyборczym nr [...]

przy udziale:

- 1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
- 2) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w S.,
- 3) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 listopada 2015 r.,

postanawia:

**wyrazić opinię, że zarzut protestu jest zasadny, lecz
naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego nie miało wpływu na
wynik wyborów w okręgu wyborczym.**

UZASADNIENIE

M.P. wniosła protest wyborczy w sprawie nieprawidłowego ustalenia
wyników głosowania przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w Szkole
Podstawowej w Ś., powiat Ł., województwo [...], w szczególności nieprawidłowego
ustalenia liczby głosów oddanych na M. L. – kandydata na posła do Sejmu RP z
listy zgłoszonej przez KW N..

Wnosząca protest podała, że jako mieszkanka miejscowości Ś. umieszczona w spisie wyborców w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...], wraz z kilkunastoma innymi mieszkańcami Ś., tj. z A. D., B. D., K. D., S. M., Z. M., M. C. i K. C., oddała swój głos w wyborach parlamentarnych z 25 października 2015 r. na kandydata do Sejmu M. L. kandydującego z listy wyborczej KW N.. Na potwierdzenie tej okoliczności dołączyła do protestu osiem pisemnych oświadczeń osób, które oświadczyły, że oddały głos na tego kandydata. Po podaniu do publicznej wiadomości przez Obwodową Komisję Wyborczą protokołu z przeprowadzonych wyborów okazało się, że kandydat ten nie otrzymał nawet jednego głosu. Wnosząca protest zgłosiła opisany fakt 27 października 2015 r. sekretarzowi Urzędu Gminy w Ś., a 28 października 2015 r. jeden z mieszkańców gminy odebrał telefon od wójta Gminy w Ś., który przeproszał za zaistniałą sytuację i poinformował, że rzeczywiście kandydat M. L. otrzymał 13 głosów, które nie zostały mu zapisane. W ocenie wnoszącej protest, jej głos, podobnie jak głosy innych mieszkańców, był głosem ważnym i powinien zostać uwzględniony przy przeliczaniu głosów.

W odpowiedzi na protest Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej nie zanegował twierdzeń przedstawionych przez wnoszącą protest ani nie zakwestionował prawdziwości złożonych przez nią ośmiu oświadczeń osób, które oświadczyły, że oddały głos na kandydata M. L.. Zwrócił natomiast uwagę, że ustalenie stanu faktycznego wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego, do czego Komisja nie jest uprawniona. Państwowa Komisja Wyborcza zauważyła natomiast, że lista kandydatów na posłów KW N. w okręgu wyborczym nr [...] wyborach do Sejmu, którego dotyczy protest, nie uzyskała żadnego mandatu. Z uwagi na powyższą okoliczność Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził opinię, że zarzuty protestu są zasadne, jednak naruszenia Kodeksu wyborczego nie miały wpływu na wynik wyborów.

Prokurator Generalny w swoim stanowisku odnoszącym się do złożonego protestu stwierdził, że jest on zasadny, ale wskazane w nim naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów. Treść złożonego protestu i dołączonych do niego oświadczeń wyborców sprawia, że protest wyborczy wniesiony przez M. P. odpowiada wymaganiom z art. 241 § 3 Kodeksu

wyborczego i brak jest przesłanek, które uzasadniałyby odmówienie wiarygodności twierdzeniom protestu jak i stawianemu w nim zarzutowi dotyczącemu nierzetelnego obliczenia przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w Ś. liczby głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów na posłów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, co stanowi naruszenie art. 228 § 1 pkt 8 Kodeksu wyborczego. Jednak z opublikowanych wyników wyborów do Sejmu RP i Senatu RP przeprowadzonych 25 października 2015 r. wynika, że kandydat na posła do Sejmu RP M. L. uzyskał w swoim obwodzie wyborczym 22 głosy i nawet gdyby doliczyć do tej liczby jeszcze 13 ważnych głosów oddanych na niego, to liczba 35 głosów otrzymanych przez niego sprawiłaby, że jedynie w Gminie Ś. na listę nr [...] Komitetu Wyborczego N. zostałby oddany o jeden głos więcej (69) niż na listę nr [...] Komitetu Wyborczego L. (68). Kandydat na posła na Sejm RP M. L. zdobył w Okręgu Wyborczym nr [...] (S.) ogółem 698 głosów, co stanowiło 0,19% głosów ważnie oddanych na kandydatów w tym okręgu wyborczym. Osiągnięty przez tego kandydata wynik wyborczy, nawet przy doliczeniu mu do uzyskanego wyniku 13 głosów, nie miał żadnego znaczenia z punktu widzenia wyniku wyborów, jeśli się zważy, że dla uzyskania choćby jednego mandatu poselskiego z Okręgu Wyborczego nr [...] musiałoby zostać oddanych około 10.000 głosów więcej od liczby głosów oddanych na listę nr [...] Komitetu Wyborczego N.. W Okręgu Wyborczym nr [...] liście nr [...] Komitetu Wyborczego P. jeden mandat poselski (P. B.) zapewniły 29.044 ważnie oddane głosy, zaś liście nr [...] Komitetu Wyborczego „K.” jeden mandat poselski (T. R.) zapewniły 32.973 ważnie oddane głosy.

Okręgowa Komisja Wyborcza w S., jako uczestnik postępowania, złożyła wyjaśnienie, że po zapoznaniu się z protokołem głosowania w obwodzie na listy kandydatów na posłów oraz wyjaśnieniami przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej A. J. nie jest wykluczone, że mogło dojść do błędnego przypisania 13 głosów I. L. zamiast M. L.. Mając jednak na uwadze, że Okręgowa Komisja Wyborcza w S. w trybie art. 229 Kodeksu Wyborczego sprawdza jedynie poprawność formalną i rachunkową protokołu głosowania w obwodzie, nie było możliwości jednoznacznego stwierdzenia czy do uchybienia, o którym mowa w proteście, rzeczywiście doszło. Jednoznaczne stwierdzenie błędnego przypisania głosów oddanych lub nie na kandydata do Sejmu M. L., mogłoby nastąpić po

ponownym przeliczeniu głosów oddanych w tym obwodzie. Do stanowiska Okręgowej Komisji wyborczej zostało dołączone pisemne wyjaśnienie przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w Ś. z 2 listopada 2015 r., w którym stwierdzono, że najprawdopodobniej wkradł się błąd przy przepisywaniu danych i kandydatowi znajdującemu się bezpośrednio wyżej na liście (I. L.) przypisano głosy kandydata wskazanego w proteście.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 101 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały określone w przepisach ogólnych art. 82 i 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 1510 ze zm.) oraz – w odniesieniu do wyborów do Sejmu – w art. 241-246.

Kodeks wyborczy stanowi, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 241 § 3). Przedmiotem zarzutów może być: 1) dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1).

Wnosząca protest w rozpoznawanej sprawie sformułowała zarzut nieprawidłowego ustalenia liczby głosów oddanych na M. L. – kandydata na posła z listy zgłoszonej przez Komitet Wyborczy N.. Obwodowa Komisja Wyborcza ustaliła, że na tego kandydata nie głosował żaden wyborca, podczas gdy wnosząca protest twierdzi, że ona oraz siedem innych wymienionych w proteście z nazwiska osób oddało na niego głos. Do protestu dołączyła osiem pisemnych oświadczeń osób, które oddały głos na tego kandydata.

Żaden z uczestników postępowania (Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, Prokurator Generalny i Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej

w S.) nie zakwestionował twierdzeń wnoszącej protest ani nie podważył autentyczności i prawdziwości oświadczeń dołączonych przez nią do protestu, z których wynika, że co najmniej osiem wyborców oddało swój głos na kandydata na posła M. L..

W tej sytuacji Sąd Najwyższy oparł swoje rozstrzygnięcie na twierdzeniach wnoszącej protest oraz treści dołączonych przez nią do protestu oświadczeń innych wyborców. Wynika z nich, że na M. L. oddano w obwodzie głosowania w Szkole Podstawowej w Ś. co najmniej osiem głosów. Tymczasem z protokołu głosowania w obwodzie na listy kandydatów na posłów wynika, że na tego kandydata nie został oddany ani jeden głos. Prawdopodobne wyjaśnienie zaistniałej sytuacji zawiera pisemne oświadczenie przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w Ś. z 2 listopada 2015 r., w którym stwierdzono, że najprawdopodobniej wkradł się błąd przy przepisywaniu danych i kandydatowi znajdującemu się bezpośrednio wyżej na liście (I. L.) przypisano głosy kandydata wskazanego w proteście.

W tych okolicznościach należało uznać, że zarzut protestu jest zasadny z uwagi na naruszenie przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w Ś. przepisów dotyczących ustalenia wyników głosowania w tym obwodzie przez nieprawidłowe obliczenie liczby głosów ważnych oddanych na kandydata z listy kandydatów zgłoszonych przez Komitet Wyborczy N..

Nieuwzględnienie ośmiu głosów (wnoszącej protest i siedmiu innych osób, których oświadczenia dołączono do protestu) oddanych na M. L. kandydata do Sejmu RP z listy nr [...] Komitetu Wyborczego N. w protokole Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w Ś. stanowi o naruszeniu art. 228 § 1 pkt 8 Kodeksu wyborczego.

Stwierdzone naruszenie prawa wyborczego nie miało jednak wpływu na wynik wyborów. Należy bowiem mieć na względzie, że kandydat na posła na Sejm RP M. L. zdobył w całym Okręgu Wyborczym nr [...] (S.) ogółem 698 głosów, co stanowiło 0,19 % głosów ważnie oddanych na kandydatów w tym okręgu wyborczym. Dla uzyskania choćby jednego mandatu poselskiego z Okręgu Wyborczego nr [...] musiałoby zostać oddanych około 10.000 głosów więcej od liczby głosów oddanych w tym okręgu na listę nr 8 Komitetu Wyborczego N.. W Okręgu Wyborczym nr [...] liście nr [...] Komitetu Wyborczego P. jeden mandat

poselski zapewniły 29.044 ważne oddane głosy, zaś liście nr [...] Komitetu Wyborczego „K.” jeden mandat poselski zapewniły 32.973 ważne oddane głosy. Dlatego nawet doliczenie kandydatowi na posła na Sejm RP M. L. ośmiu głosów nie zmieniłoby wyniku wyborów w Okręgu Wyborczym nr [...] (ani co do uzyskania choćby jednego mandatu przez Komitet Wyborczy N., ani co do osobistego sukcesu wyborczego kandydata na posła M. L.). Skoro Komitet ten w ogóle nie uczestniczył w podziale mandatów do Sejmu RP w Okręgu Wyborczym nr [...], prawidłowe ustalenie wyników głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w Ś. nie zmieniłoby wyników wyborów. W konsekwencji stwierdzone naruszenie nie mogło mieć i nie miało wpływu na wynik wyborów w okręgu wyborczym. Nie oznacza to w żadnej mierze akceptacji ze strony Sądu Najwyższego dla błędów i niedokładności Obwodowej Komisji Wyborczej.

Z tych względów na podstawie art. 242 § 2 i art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego orzeczono jak w sentencji, wydając opinię, że zarzut protestu jest zasadny, lecz naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów w Okręgu Wyborczym nr [...].